

'Cartofii – un model pentru reproducerea fără sfârșit a defectelor'

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 13.01.2016 Брой: 1/2016

Există un mitologem foarte persistent – că producția de cartofi este prin definiție în declin! Modul de cădere liberă, care durează de aproape un sfert de secol, pare fără sfârșit, așteptările pentru orice schimbare sunt mai mult decât slabe, iar tendința arată parametri consecvenți negativi. Până în prezent, continuă cimentarea vechilor tendințe negative, iar problemele se înmulțesc.

Este vorba despre un eșec real al unui întreg sector, care, oricum l-am privi, are propriul loc și semnificație relevante în agricultură și în lanțul alimentar. Cazul capătă un profil și mai trist dacă se ia în considerare faptul că terroir-ul principalelor noastre regiuni "cartofiere" – Samokov, Smolyan, Pirdop, Pernik – în multe privințe depășește nu doar una sau două destinații foarte de succes din Europa de Est și de Vest.

În Bulgaria, suprafețele ocupate cu cartofi în ultimii ani au scăzut la aproximativ 120.000 decare, cu o producție medie de 1300–1500 kg/decare. Nivelul nesatisfăcător al producției, unul dintre cele mai scăzute din Europa, este rezultatul unui complex de condiții și motive pentru nerespectarea elementelor de bază ale tehnologiei de cultivare a cartofului de consum și a cartofului de sămânță, a unui sistem perturbat de menținere a soiurilor și de producție de sămânță, a utilizării de material de plantare de calitate scăzută, a unui fond infecțios ridicat în țară, a unui nivel scăzut al bazei materiale și tehnice, a lipsei de utilaje de recoltat în regiunile montane, a lipsei de depozite moderne pentru cartofi, hale, etc. Aceste motive duc la producerea de material de plantare scump și de calitate scăzută, ceea ce provoacă o creștere a importurilor. Importurile anuale mari, pe de o parte, determină apariția multor boli și dăunători noi, iar pe de altă parte – creează oportunități pentru instabilitate și dependență.

Cine sunt vinovații pentru această imagine șocantă, apocaliptică? Desigur, suntem departe de gândul și competența de a face o secțiune a problemei și de a indica în detaliu vina instituțiilor specifice, ale căror demonstrații de apatie, indiferență, plictiseală și inadecvare stau la baza acestui colaps dramatic. Unii analiști pe această temă susțin că lipsa de informații tehnologice în rândul producătorilor este unul dintre motivele cheie ale dezordinii galopante. Astăzi, în agricultură, se vorbește și se scrie mult despre dreptul fiecărui producător la o alegere informată, indiferent de scara acestuia. Într-un astfel de caz, care sunt mecanismele, ingineria și factorii care ar trebui să poziționeze un mediu informațional de largă anvergură, obiectiv, specific și actualizat? Aceștia sunt Ministerul Agriculturii și Silviculturii, Academia de Științe Agricole, Serviciul Național de Consultanță Agricolă, Asociația Producătorilor de Cartofi și oficiile companiilor multinaționale agrochimice și de sămânță. Urmând regulile și logica, s-ar putea spune că statul – prin MAS – și-a epuizat entuziasmul și energia rezolvând problema dureroasă – creșterea subvențiilor pentru producătorii de legume, inclusiv pentru producătorii de cartofi, în noua perioadă de programare 2014–2020, în cadrul UE. Dar acest lucru este departe de a fi suficient! Nu în ultimul rând pentru că producția de cartofi în Bulgaria este concentrată în principal în regiuni montane și semimontane, este predominant la scară mică, cu caracteristicile sale specifice, și are nevoie de o schemă largă de protecții, mecanisme de reglementare și surse de informare. Statul menționat (ne referim la MAS) nu are o concepție națională pentru dezvoltarea sub-sectorului pe termen scurt și mediu, ca să nu mai vorbim de vreo idee pentru serviciul său informațional. Această sarcină a fost delegată la nivelul inferior – Academia de Științe Agricole și Agenția de Consultanță Agricolă. Dar acestea, după cum se știe, se află într-o perioadă nedefinită de reformare. Și pentru moment, nu se pot angaja în servicii de formare și informare. Cei mai observatori vor remarca faptul că conducerea Asociației Producătorilor de Cartofi are o atitudine conformistă. Se străduiește din răspuțeri să-și informeze membrii săi mai primari – în principal fermieri mari – despre cum să obțină mai ușor și mai rapid beneficiile finanțării UE. Și poate de aceea nu mai are mult timp pentru activități "laterale"... Pentru companiile multinaționale, producția de cartofi în Bulgaria nu este o afacere prioritară, iar ele investesc resurse foarte modeste în direcția informațională. Pentru care, însă, nu pot fi învinuite în niciun fel.

Într-un fel sau altul, este de neconceput ca mișcarea browniană a producției de cartofi să continue la nesfârșit! Dacă vrei să ai succes, dacă vrei să câștigi și să mergi înainte, nu poți merge în voia valurilor. Pentru ca transformarea, modernizarea și intensificarea necesare să aibă loc, atitudinea față de asigurarea informațională trebuie să se schimbe mai întâi. În acest caz, Academia de Științe Agricole este acea instituție care ar trebui să fie responsabilă pentru structurarea unui fond informațional funcțional pentru întreaga agricultură, precum și pentru producția de cartofi. Vorbim despre politică, capacitate administrativă, potențial științific.

Ținând cont de prognoza pentru un interes crescut așteptat în producția de cartofi din țara noastră, determinat de interesul economic – creșterea subvențiilor, revista "Protecția Plantelor" a invitat experți științifici de top să informeze cititorii cu privire la aspectele cheie ale tehnologiei de cultivare a culturii – soiuri, protecția plantelor și fertilizarea.